

använder ett eget språkbruk utöver de begrepp som är vedertagna i offentliga förvaltningar och myndigheter. Enligt arbetsmarknadsförvaltningens erfarenhet är begreppet andragerationsinvandrare mycket sällsynt i staden. Begrepp som ”en eller båda föräldrarna födda utomlands” och ”utländsk bakgrund” förekommer främst i statistiska sammanhang och används av bland annat Statistiska centralbyrån (SCB). Förvaltningen anser att det i planeringssyfte kan finnas behov av denna kunskap.

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 23 januari 2014.

Förslag till beslut

Ordföranden Ulla Hamilton m.fl. (M), ledamoten Gulan Avci (FP), ledamoten Kristian Ljungblad (C), vice ordföranden Karin Rågsjö (V), ledamoten Anton Andersson m.fl. (S) samt ledamoten Awad Hersi m.fl. (MP) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden Ulla Hamilton (M) föreslog, med instämmande från samtliga ledamöter, att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

§ 4

Remissyttrande över betänkandet Svenska för invandrare – valfrihet, flexibilitet och individanpassning (SOU 2013:76)
AMN 2014-0005-01.06

Arbetsmarknadsnämndens beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden hänvisar till arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutar justera paragrafen omedelbart.

Ärendet

Stockholms stad har inbjudits att lämna synpunkter på Sfi-utredningens betänkande Svenska för invandrare – valfrihet, flexibilitet och individanpassning (SOU 2013:76). I betänkandet

presenteras förslag som ska öka individens valfrihet och utbildningens flexibilitet och individanpassning.

Utredningen föreslår att en sfi-peng införs genom en incitamentsbaserad ersättningsmodell till enskilda utbildningsanordnare. Enligt förslaget ska enskilda utbildningsanordnare kunna ansöka om huvudmannaskap och tillstånd att bedriva utbildning från Skolinspektionen. Det ska finnas etableringsfrihet för utbildningsanordnare. Kommunen ska enligt förslaget ansvara för att betala ut ersättning till enskilda utbildningsanordnare.

Utredningen föreslår att utbildning i svenska för invandrare och svenska som andraspråk på grundläggande nivå inom komvux slås ihop till en utbildning som utgår från sfi:s kursplan och kallas sfi. Denna utbildning blir en del av den kommunala vuxenutbildningen och sfi upphör således som egen skolform. En ny kurs i svenska som andraspråk på grundläggande nivå ska tas fram.

Enligt utredningens förslag ska kommunens ansvar för att ta emot och vägleda elever till utbildning utvidgas. Kommunen kommer inte längre att ha skyldighet att erbjuda utbildning i egen regi om det finns enskilda huvudmän men kommer fortsatt att ges möjlighet att bedriva utbildning i egen regi. Däremot upphör möjligheten att upphandla utbildning eller köpa från andra kommuner i valfrihetssystemet.

Utredningen föreslår att Skolinspektionen ska få tillsynsansvar för de enskilda huvudmän som får tillstånd att bedriva sfi och/eller komvux på samma sätt som för en kommunal huvudman.

Eftersom sfi föreslås bli en del av komvux tar utredaren fram ett förslag på incitamentbaserat valfrihetssystem också för den kommunala vuxenutbildningen.

Utredningen bedömer att förslaget som presenteras i betänkandet inte kommer att ha några ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Arbetsmarknadsförvaltningen redovisar i sitt svar att förvaltningen är positiv till flera av de förslag som förs fram men tveksam till de pengsystem som föreslås.

Arbetsmarknadsförvaltningen välkomnar förslaget att sfi ska bli en del av den kommunala vuxenutbildningen. Förvaltningen bedömer att det kan innebära ökade möjligheter till samverkan mellan sfi och komvux.

Sfi ser väldigt olika ut i olika delar av landet. Den flexibilitet och individanpassning som utredningen vill uppnå i sfi med de förslag som presenteras i betänkandet uppnås redan i arbetsmarknadsförvaltningens verksamheter. Stockholm kan idag genom att upphandla stora delar av verksamheten erbjuda en flexibel och individanpassad vuxenutbildning med stor valfrihet, det gäller såväl sfi som komvux.

Det system med sfi-peng som föreslås liknar det som gäller för friskolor och skulle innebära att en Skolinspektionen godkänner en utbildningsanordnare tillsvidare. En fördel med det skulle vara att det skapar långsiktighet och en ökad möjlighet för utbildningsanordnare att utveckla sin verksamhet.

De nackdelar Arbetsmarknadsförvaltningen ser är flera. Med ett pengsystem blir en utbildningsanordnare enskild huvudman med samma status som kommunen vilket innebär att staden skulle förlora sitt inflytande över vilken inriktning stadens sfi ska ha. Med nuvarande system kan staden ställa tydliga krav som att anordnarna ska erbjuda en yrkesinriktad utbildning och möjlighet till praktik.

Enligt förslaget ska Skolinspektionen kunna dela ut tillstånd kontinuerligt under året och kommunerna ska inte ha rätt att uttala sig inför beslut. Det blir svårt för staden att planera sin verksamhet och risken är stor för överetablering.

Ytterligare en nackdel med förslaget är att kommunens rätt att upphandla eller köpa utbildning från andra anordnare och kommuner ska upphöra. Det skulle kunna innebära att staden tvingas bedriva all lite mera specialinriktad verksamhet i egen regi. Erfarenheten är att få enskilda utbildningsanordnare väljer att erbjuda utbildning anpassad för personer med särskilda behov.

Det ersättningssystem som föreslås med utbetalning av en peng vid vissa tillfällen bedömer förvaltningen vara administrativt krävande. Dessutom riskerar det att bli konkurrensbegränsande eftersom det kräver att en utbildningsanordnare har möjlighet att ligga ute med stora kostnader under en längre tid. Det kan också medföra att betyg sätts utan att kunskapsmålen nåts.

Utredaren har rätt i att det med nuvarande upphandlingslagstiftning är komplicerat att genom upphandling erbjuda valfrihet. I upphandlingsutredningen finns förslag som innebär att man för att åstadkomma valfrihet ska kunna genomföra en ramavtalsförhandling utan inbördes rangordning av leverantörerna. Det skulle göra det möjligt för kommunen att ta ansvar för att det

inte uppstår en överetablering genom att man upphandlar utifrån prognoser om antalet studerande men med en viss överskottsmarginal. Det skulle innebära att kommunen kan upphandla med fokus på kvalitet och planera volymer utifrån faktiska behov.

Arbetsmarknadsförvaltningen ställer sig positiv till att Arbetsförmedlingen ska få upphandla viss sfi i kombination med arbetsmarknadspolitiska åtgärder men anser att det borde införas ändringar i regelverket så att kommunerna och Arbetsförmedlingen kan samverka.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att förslaget som presenteras i betänkandet kan innebära vissa ökade kostnader för kommunen främst avseende administration och ett möjligen ökat behov av ekonomiskt bistånd i form av försörjningsstöd.

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 29 januari 2014.

Förslag till beslut

Ordföranden Ulla Hamilton m.fl. (M) samt ledamoten Awad Hersi m.fl. (MP) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Ledamoten Gulan Avci (FP) samt ledamoten Kristian Ljungblad (C) framlade ett annat förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta enligt detta förslag.

Vice ordföranden Karin Rågsjö (V) framlade ett annat förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta enligt detta förslag.

Ledamoten Anton Andersson m.fl. (S) framlade ett annat förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta enligt detta förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen till beslut mot varandra.

Nämnden beslutade utan omröstning enligt ordföranden Ulla Hamilton m.fl. (M) samt ledamoten Awad Hersi m.fl. (MP) förslag till beslut.

Reservation

Ledamoten Gulan Avci (FP) och ledamoten Kristian Ljungblad (C) reserverade sig mot nämndens beslut med hänvisning till sitt eget förslag till beslut enligt följande.

Vi föreslår nämnden besluta:

1. Att delvis tillstyrka förvaltningens utlåtande.
2. Att i övrigt uttala följande:

Förvaltningen ger i sitt utlåtande som helhet uttryck för en mycket negativ syn på fördelarna med att införa ett pengssystem för sfi. Vi delar inte den synen. I och med utredningens förslag får den enskilde större möjligheter att själv välja en utbildning som passar hans eller hennes behov.

Förvaltningen uttrycker oro för möjligheten till en effektiv kvalitetskontroll av enskilda utförare inom sfi. Vi tror tvärtom att tydligare befogenheter för Skolinspektionen att granska kvaliteten inom vuxenutbildningen resulterar i en tuffare kvalitetskontroll och tydligare förväntningar på utförarna om vad som krävs.

Som förvaltningen själv anger i sitt utlåtande har det visat sig vara svårt för staden att förmå de enskilda utförarna att ge tillräcklig arbetsmarknadsanknytning i sin utbildning. Det är knappast ett argument för att behålla det nuvarande systemet, utan visar snarare att dagens kvalitetskontroll inte fungerar tillfredsställande och att det vore bättre om Skolinspektionen tog över det ansvaret.

Förvaltningen oroar sig vidare för svårigheter med att planera verksamheten, delvis med tanke på att intag sker under året, samt att det sker en risk för överetablering. Den risken kan inte helt uteslutas under ett övergångsskede, men precis som inom övriga delar av utbildningsväsendet kan planeringsförutsättningarna förväntas bli tydligare när systemet väl har satt sig.

Förvaltningen uttrycker slutligen en oro för att den incitamentsbaserade ersättningsmodellen till utförarna som föreslås riskerar att leda till försämrad kvalitet på utbildningen. Vi delar inte den oron. Det är förstås viktigt att Skolinspektionen granskar kvalitet och examination noga. Men det är också viktigt att utförarna vet att det faktiskt spelar roll om de lyckas lotsa sina elever till ett godkänt resultat eller inte.

Sammantaget tycker vi att utredningen har lämnat ett välavvägt förslag som ökar individens valfrihet och utbildningens kvalitet. Som med alla stora reformer innebär det en omställningsperiod, och som med alla valfrihetsreformer innebär det en minskad möjlighet för offentliga myndigheter att sätta sig till doms över den enskildes val. Vi tycker inte att det är någonting negativt.

Reservation

Vice ordföranden Karin Rågsjö (V) reserverade sig mot nämndens beslut med hänvisning till sitt eget förslag enligt följande.

Arbetsmarknadsnämnden förslår

1. Att delvis ställa sig bakom Arbetsmarknadsförvaltningen tjänsteutlåtande
2. Att i övrigt anföra

Det är utmärkt att SFI blir en del av den kommunala vuxenutbildningen och upphör som egen verksamhet. Och att utbildningen ska ta fasta på elevens nu-situation. Att införa en SFI-peng liknande den som friskolorna idag har är något Vänsterpartiet ställer sig helt avvisande till. Vi har redan genom friskolorna erfarit konsekvenserna med fri etableringsrätt samt att Skolinspektionen ensam skulle avgöra om etableringen var av godo eller inte. Kommunerna skulle enbart bli ”bank” till utbildningssamordnarna. Transparens och kontroll skulle i stora delar gå förlorad. Dessutom tappar vi möjligheten att styra inriktningen på SFI.

Regeringen ser alla form av utbildning som en marknad där politikerna inte har någon insyn eller kontroll. Trots att det är våra skattepengar som driver verksamheten. Att som kommun frångå sig påverkan av innehåll, mål samt inriktning på verksamheten är att abdikera totalt inför en marknad där stora koncerner för ut skattepengar ur landet. Det nyliberala konceptet som borgarna har implementerat i Sverige inom utbildningssidan är extremt i ett internationellt perspektiv. Med undantag av ett system som introducerades i Chile under general Pinochets styre, finns inget annat allmänt finansierat skolväsende som tillåter att skolor drivs av privatägda vinstdrivande bolag.

En engelsk forskare betecknade under ett symposium det svenska systemet som ”till höger om högern” och ur brittisk synvinkel så radikalt att det inte ens diskuterades under Margaret Thatchers tid som premiärminister. I andra länder som har offentligt finansierade, men privat organiserade och styrda skolor, är dessa på olika sätt drivna av icke vinstgivande organisationer. Exempel är skolorna i Nederländerna, charterskolorna i USA och de så kallade ”akademiskolorna” i Storbritannien. Sådana stiftelseskolor finns också i Sverige.

Reservation

Anton Andersson m.fl. (S) reserverade sig mot nämndens beslut med hänvisning till sitt eget förslag enligt följande.

1. Att överlämna ärendet utan eget ställningstagande.

Särskilt uttalande

Ordförande Ulla Hamilton m.fl. (M) lämnade följande särskilda uttalande.

För oss är valfrihet viktigt. Samtidigt är det viktigt att individer som ska komma ut på arbetsmarknaden ges rätt förutsättningar för att få ett jobb. Vi tror att den bästa vägen att kombinera dessa två delar är att införa ett valfrihetssystem som innebär att kommunen kan upphandla flera inriktningar, exempelvis dagens framgångsrika SFX-utbildningar, men att individen samtidigt erbjuds möjlighet att välja anordnare.

Sfi ser väldigt olika ut i olika delar av landet. Den flexibilitet och individanpassning som utredningen vill uppnå i sfi med de förslag som presenteras i betänkandet uppnås redan i Stockholms stads verksamheter. Stockholm kan idag genom att upphandla stora delar av verksamheten erbjuda en flexibel och individanpassad vuxenutbildning med stor valfrihet, det gäller såväl sfi som komvux.

Det system med sfi-peng som föreslås liknar det som gäller för friskolor och skulle innebära att en Skolinspektionen godkänner en utbildningsanordnare tillsvidare. Men med ett pengsystem blir en utbildningsanordnare enskild huvudman, vilket innebär att staden skulle förlora sitt inflytande över vilken inriktning stadens sfi ska ha. Med nuvarande system kan staden ställa tydliga krav som att anordnarna ska erbjuda en yrkesinriktad utbildning och möjlighet till praktik. Enligt förslaget ska Skolinspektionen kunna dela ut tillstånd kontinuerligt under året och kommunerna ska inte ha rätt att uttala sig inför beslut. Det innebär att kommunen förlorar möjligheten att använda sfi som en effektiv arbetsmarknadsinsats och styra sfi-inriktningar med arbetsmarknadsfokus efter arbetsmarknadens behov. Med utredningens förslag skulle en enskild aktör inte ha incitament att exempelvis erbjuda sfi med praktik, som är mycket mer kostsamt, varför vi är rädda för att dessa möjligheter skulle begränsas.

Det skulle i så fall få stora konsekvenser för individen, som istället för att få större valfrihet, riskerar att få färre valmöjligheter. En bättre väg är därför att införa ett valfrihetssystem där individen har möjlighet att välja och kommunen kan styra och beställa insatser som bedöms efterfrågas på arbetsmarknaden.

§ 5

Verksamhetsberättelse med bokslut 2013

AMN 2012-0345-1.2

Arbetsmarknadsnämndens beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden godkänner verksamhetsberättelse med bokslut för år 2013 och överlämna denna till kommunstyrelsen.
2. Arbetsmarknadsnämnden fastställer väsentligt belopp för periodiseringar till 100 tkr.
3. Arbetsmarknadsnämnden föreslår kommunstyrelsen besluta om en budgetjustering för ökade intäkter på 60,9 mnkr för statsbidrag för ökat flyktingmottagande.
4. Arbetsmarknadsnämnden föreslår kommunstyrelsen besluta om en budgetjustering på 3,6 mnkr för färre prestationer än budgeterat vid utbildning i svenska för invandrare (sfi).
5. Arbetsmarknadsnämnden justerar paragrafen omedelbart.

Ärendet

Arbetsmarknadsnämndens verksamhet bedrivs utifrån kommunfullmäktiges tre inriktningsmål_

- Stockholm ska vara en attraktiv, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök
- Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras
- Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Kommunfullmäktiges inriktningsmål är nedbrutna i verksamhetsspecifika mål. Arbetsmarknadsnämnden har därutöver beslutat om egna mål. Till målen finns indikatorer som mäter måluppfyllelsen.

Arbetsmarknadsnämnden uppnådde såväl kommunfullmäktiges mål som de mål som nämnden själv fastställde i verksamhetsplanen, utifrån de indikatorer som mäter målen och de aktiviteter som